

**4287. Zakon o obaveznim odnosima
(Obligacijski zakonik, OZ)**

Na temelju članka 107 stavka jedan alineje
dva i članka 91 stavka jedan Ustava Republike
Slovenije izdajem

**NAREDBU
o proglašenju zakona o obaveznim odnosima (OZ)**

Prolašavam zakon o obaveznim odnosima
(OZ), što ga je potvrdio *Državni zbor* Republike
Slovenije na sjednici 3. listopada 2001.

Br. 001-22-117/01
Ljubljana, dana 11. listopada 2001

Predsjednik
Republike Slovenije
Milan Kučan s.r.

**ZAKON O OBAVEZNIM ODNOSIMA
IOBLIGACIJSKI ZAKONIK, OZI**

za izvršenje prodaje i o tome odaslao kupcu obavijest.

(3) Ali kada su stvari određene po redu takve prirode da prodavalac ne može izdvojiti jedan njihov dio, dovoljno je da je prodavalac izvršio sve radnje koje su potrebne da bi kupac mogao preuzeti stvari i da je o tome odaslao obavijest kupcu.

Odjeljak 2: SASTOJCI UGOVORA O PRODAJI

Odsjek 1: STVAR

Opće pravilo

Članak 438.

(1) Stvar o kojoj je ugovor mora biti u prometu, te je ništav ugovor o prodaji stvari koja je izvan prometa.

(2) Prodaja se može odnositi i na buduću stvar.

Kad je stvar propala prije ugovora

Članak 439.

(1) Ugovor o prodaji nema pravni učinak ako je u času njegova sklapanja stvar o kojoj je ugovor bila propala.

(2) Ako je u času sklapanja ugovora stvar bila samo djelomično propala, kupac može raskinuti ugovor ili ostati pri njemu uz razmjerno sniženje cijene.

(3) Ipak, ugovor će ostati na snazi i kupac će imati samo pravo na sniženje cijene ako djelomična propast ne smeta postizanju svrhe ugovora, ili ako za određenu stvar postoji takav običaj u pravnom prometu.

KNJIGA DRUGA: POSEBNI DIO

Poglavlje I: UGOVOR O PRODAJI

Odjeljak 1: OPĆE ODREDBE

Pojam

Članak 435.

(1) Ugovorom o prodaj prodavalac se obavezuje da će stvar koju prodaje predati kupcu na način da kupac stekne pravo vlasništva, a kupac se obavezuje da će prodavaocu platiti cijenu.

(2) Prodavalac nekog prava se obavezuje da će kupcu pribaviti prodano pravo; kad izvršavanje tog prava zahtijeva posjed stvari, također i da će mu predati stvar.

Rizik

Članak 436.

(1) Do predaje stvari kupcu rizik slučajne propasti ili oštećenja stvari snosi prodavalac, a predajom stvari rizik prelazi na kupca.

(2) Rizik ne prelazi na kupca ako je kupac zbog nekog nedostatka predane stvari, raskinuo ugovor ili zahtijevao zamjenu stvari.

Prijelaz rizika u slučaju kupčeva zakašnjenja

Članak 437.

(1) Ako stvar zbog zakašnjenja kupca nije bila predana, rizik prelazi na kupca u času kad je došao u zakašnjenje.

(2) Kada su predmet ugovora stvari određene po rodu, rizik prelazi na kupca u zakašnjenju ako je prodavalac izdvojio stvari očito namijenjene

Prodaja tuđe stvari

Članak 440.

Prodaja tuđe stvari obavezuje ugovaratelje; ipak kupac koji nije znao ili nije morao znati da je stvar tuđa može, ako se uslijed toga ne može ostvariti svrha ugovora, raskinuti ugovor i tražiti naknadu štete.

Prodaja spornog prava

Članak 441.

(1) Sporno pravo može biti predmet ugovora o prodaji.

(2) Ipak, ništav je ugovor kojim bi odvjetnik ili koji drugi nalogoprimac kupio sporno pravo čije mu je ostvarivanje bilo povjereno.

Odsjek 2: CIJENA

Kad cijena nije određena

Članak 442.

(1) Ako ugovorom o prodaji cijena nije određena, a ni ugovor ne sadrži dovoljno podataka pomoću kojih bi se ona mogla odrediti, ugovor nema pravni učinak.

(2) Kad u ugovoru o prodaji u privredi cijena nije određena, niti u njemu ima dovoljno podataka pomoću kojih bi se cijena mogla odrediti, kupac je dužan platiti cijenu koju je prodavalac redovito naplaćivao u vrijeme sklapanja ugovora; a kad ove nema, razumnu cijenu.

(3) Pod razumnom cijenom smatra se tekuća cijena u vrijeme sklapanja ugovora, a ako se ona ne može utvrditi onda cijena koju utvrđuje sud prema okolnostima slučaja.

Propisana cijena**Članak 443.**

Kad je ugovorena veća cijena od one koju je za određenu vrstu stvari propisao nadležni organ, kupac dužuje samo iznos propisane cijenu; a ako je već isplatio ugovorenu cijenu, ima pravo zahtijevati da mu se vrati razlika.

Kad je ugovorena tekuća cijena**Članak 444.**

(1) Kad je ugovorena tekuća cijena, kupac dužuje cijenu utvrđenu službenom evidencijom na tržištu mjesta prodavaoca u vrijeme kada je trebalo uslijediti ispunjenje.

(2) Ako takve evidencije nema, tekuća se cijena određuje na temelju elemenata s pomoću kojih se prema običajima tržišta utvrđuje cijena.

Kad je određivanje cijene povjereno trećem**Članak 445.**

Ako treća osoba kojoj je povjereno određivanje cijene neće ili je ne može odrediti, a ugovaratelj se ne slože naknadno o određivanju cijene niti raskinu ugovor, smatrat će se da je ugovorena razumna cijena.

Kad je određivanje cijene prepušteno jednom ugovaratelju**Članak 446.**

Odredba ugovora kojom se određivanje cijene ostavlja na volju jednom ugovaratelju, smatra se kao da nije ni ugovorena.

Odjeljak 3: OBAVEZE PRODAVAOCA**Odsjek 1: PREDAJA STVARI****I. O PREDAJI UOPĆE****Vrijeme i mjesto predaje****Članak 447.**

(1) Prodavalac je dužan predati stvar kupcu u vrijeme i na mjestu koji su određeni ugovorom.

(2) Prodavalac je izvršio obvezu predaje kupcu u pravilu kada mu stvar preda ispravu kojom se stvar može preuzeti.

Predmet predaje**Članak 448.**

(1) Ako nije što drugo ugovoreno ili ne proizlazi iz prirode posla, prodavalac je dužan predati stvar kupcu u ispravnom stanju, zajedno s njenim pripacima.

(2) Plodovi i druge koristi od stvari pripadaju kupcu od dana kada mu ih je prodavalac trebao predati.

Kad je ugovorena predaja tijekom stanovitog razdoblja**Članak 449.**

Kad je ugovoreno da predaja stvari bude izvršena tijekom stanovitog razdoblja, a nije određeno koja će strana imati pravo određivanja datuma predaje u granicama tog razdoblja, to pravo pripada prodavaocu, osim ako iz okolnosti slučaja proizlazi da je određivanje datuma predaje ostavljeno kupcu.

Članak 450.

Kad datum predaje stvari kupcu nije određen, prodavalac je dužan izvršiti predaju u razumnom roku nakon sklapanja ugovora s obzirom na prirodu stvari i na druge okolnosti.

Kad mjesto predaje nije određeno ugovorom**Članak 451.**

(1) Kad mjesto predaje nije određeno ugovorom, stvar se predaje u mjestu u kome je prodavalac prilikom sklapanja ugovora imao sjedište odnosno prebivalište.

(2) Ali, ako u trenutku sklapanja ugovora ugovarateljima bilo poznato gdje se stvar nalazi odnosno gdje bi trebala biti izrađena, predaja se obavlja u tom mjestu.

Predaja prijevozniku**Članak 452.**

Kad prema ugovoru treba izvršiti prijevoz stvari, a ugovorom nije određeno mjesto ispunjenja, predaja je izvršena uručenjem stvari prijevozniku ili osobi koja organizira otpremu.

Organiziranje prijevoza**Članak 453.**

Ako je prodavalac dužan poslati stvar kupcu, mora se na uobičajeni način i pod uobičajenim uvjetima sklopiti ugovore potrebne za izvršenje prijevoza do određenog mjesta.

Troškovi**Članak 454.**

Troškove predaje kao i troškove koji joj prethode snosi prodavalac, a troškove odnošenja stvari i sve ostale troškove poslije predaje snosi kupac, ako nije drugo dogovoreno.

II. ISTODOBNA PREDAJA STVARI I ISPLATA CIJENE**Odgoda predaje do isplate cijene****Članak 455.**

Ako nije što drugo ugovoreno ili uobičajeno, prodavalac nije dužan predati stvar ako mu kupac ne isplati cijenu istodobno ili nije spreman to istodobno učiniti, ali kupac nije dužan isplatiti cijenu prije nego što je imao mogućnost pregledati stvar.

Odgadanje predaje u slučaju prijevoza stvari**Članak 456.**

(1) Kada se predaja stvari ostvaruje uručenjem prijevozniku, prodavalac može odgoditi odašiljanje stvari do isplate cijene ili poslati stvar tako da zadrži pravo raspolaganja njome za vrijeme prijevoza.

(2) Ako je zadržao pravo raspolaganja sa stvarju za vrijeme prijevoza, prodavalac može zahtijevati da stvar ne bude predana kupcu u određenom mjestu dok ne isplati cijenu, a kupac nije dužan isplatiti cijenu prije nego što je imao mogućnost pregledati stvar.

(3) Međutim, kad ugovorom predviđa plaćanje uz predaju odgovarajuće isprave, kupac nema pravo odbiti isplatu cijene zbog toga što nije bio u mogućnosti pregledati stvar.

Sprečavanje uručenja otposlane stvari

Članak 457.

(1) Ako se nakon odašiljanja stvari kupcu pokaže da su njegove materijalne prilike takve da se osnovano sumnja hoće li uopće moći isplatiti cijenu, prodavalac može spriječiti uručenje stvari kupcu čak i kad ovaj već ima u rukama ispravu koja ga ovlašćuje da zahtijeva izručenje stvari.

(2) Prodavalac ne može spriječiti izručenje ako ga zahtijeva netko treći na temelju uredne isprave, koja ga ovlašćuje da zahtijeva izručenje stvari, osim ako isprava sadrži rezerve u pogledu učinka prijenosa ili ako prodavalac dokaže da je imalac isprave kad ju je pribavljao postupio svjesno na štetu prodavaoca.

Odjeljak 2: ODGOVORNOST ZA MATERIJALNE NEDOSTATKE

I. OPĆENITO O MATERIJALNIM NEDOSTACIMA

Materijalni nedostaci za koje odgovara prodavalac

Članak 458.

(1) Prodavalac odgovara za materijalne nedostatke stvari koje je ona imala u trenutku prijelaza rizika na kupca, bez obzira da li mu je to bilo poznato ili ne.

(2) Prodavalac odgovara i za one materijalne nedostatke koji se pojave nakon prijelaza rizika na kupca ako su posljedica uzroka koji je postojao i prije toga.

(3) Neznatan materijalni nedostatak ne uzima se u obzir.

Kada postoje materijalni nedostaci

Članak 459.

Nedostatak postoji:

1. ako stvar nema potrebna svojstva za njezinu redovnu upotrebu ili za promet;
2. ako stvar nema potrebna svojstva za naročitu uporabu za koju je kupac nabavlja, a koja je bila poznata prodavaocu ili mu je morala biti poznata;
3. ako stvar nema svojstva i odlike koje su izričito ili prešutno dogovorene odnosno propisane;
4. ako je prodavalac predao stvar koji nije u skladu s uzorkom ili modelom, osim ako je uzorak ili model bio prikazan samo radi obavijesti.

Nedostaci za koje prodavalac ne odgovara

Članak 460.

(1) Prodavalac ne odgovara za nedostatke iz točaka 1. i 3. prethodnog članka ako su u času sklapanja ugovora bili poznati kupcu ili mu nisu mogli ostati nepoznati.

(2) Smatra se da kupcu nisu mogli ostati nepoznati oni nedostaci koje bi brižljiva osoba s prosječnim znanjem i iskustvom osobe istog zanimanja i struke kao kupac lako mogla opaziti pri uobičajenom pregledu stvari.

(3) Ipak prodavalac odgovara i za nedostatke što bi ih kupac s lakoćom mogao opaziti, ako je izjavio da stvar nema nikakvih nedostataka ili da ima određena svojstva ili odlike.

Pregled stvari i vidljivi nedostaci

Članak 461.

(1) Kupac je dužan primljenu stvar na uobičajeni način pregledati ili je dati na pregled, čim je to po uobičajenom tijeku stvari moguće, te o vidljivim nedostacima izvijestiti prodavaoca u roku od osam dana, a kod ugovora u privredi bez odgađanja, inače gubi pravo koje mu po toj osnovi pripada.

(2) Kad je pregled obavljen u nazočnosti obiju strana, kupac je dužan o svojim primjedbama zbog vidljivih nedostataka odmah izvijestiti prodavatelja, inače gubi pravo koje mu po toj osnovi pripada.

(3) Ako je kupac otpremio stvar dalje bez pretovara, a prodavatelju je pri sklapanju ugovora bila poznata ili mu je trebala biti poznata mogućnost takve daljnje otpreme, pregled stvari može biti odgođen do njezina prispjeca u novo određeno mjesto; kupac u tom slučaju mora izvijestiti prodavača o nedostacima, čim je po redovnom tijeku stvari mogao za njih saznati od svojih klijenata.

Skriveni nedostaci

Članak 462.

(1) Kad se nakon primitka stvari od strane kupca pokaže da stvar ima neki nedostatak koji se nije mogao otkriti uobičajenim pregledom prilikom preuzimanja stvari (skriveni nedostatak), kupac je o tome dužan izvijestiti prodavaoca u roku od osam dana računajući od dana kada je opazio nedostatak, a kod ugovora u privredi odmah bez odlaganja; u protivnom gubi to pravo.

(2) Prodavalac ne odgovara za nedostatke koji se pokažu nakon što prođe šest mjeseci od uručenja stvari, osim ako je u ugovoru određen duži rok.

Rokovi u slučaju popravka, zamjene

Članak 463.

Kad je zbog nekog nedostatka došlo do popravka stvari, isporuke druge stvari, zamjene dijelova i sl., rokovi iz prethodna dva članka počinju teći od predaje popravljene stvari, predaje druge stvari, zamjene dijelova i sl.

Obavijest o nedostatku

Članak 464.

(1) Kupac mora u obavijesti o nedostatku stvari detaljnije opisati nedostatak i pozvati prodavaoca da pregleda stvar.

(2) Ako je obavijest o nedostatku, koju je kupac blagovremeno poslao prodavaocu preporučenim pismom, telegramom ili na neki drugi pouzdani način, zakasni ili uopće ne stigne prodavaocu, ipak se smatra da je kupac ispunio svoju obvezu da obavijestio prodavaoca.

Značenje činjenice da je prodavalac znao za nedostatak

Članak 465.

Kupac ne gubi pravo da se pozove na neki nedostatak i kada nije ispunio svoju obvezu da stvar pregleda bez odgađanja ili obvezu da u određenom roku obavijesti prodavaoca o nedostatku, a niti onda ako se nedostatak pokazao tek nakon šest mjeseci od dana predaje stvari, ako je taj nedostatak prodavaocu bio poznat ili mu nije mogao ostati nepoznat.

Ugovoreno ograničenje ili isključenje prodavaoćeve odgovornosti za materijalne nedostatke

Članak 466.

(1) Ugovaratelji mogu ograničiti ili sasvim isključiti prodavaoćeve odgovornost za materijalne nedostatke stvari.

(2) Ugovorna odredba o ograničenju ili isključenju odgovornosti za nedostatke stvari ništava je ako je nedostatak bio poznat prodavaocu, a o njemu nije izvijestio kupca, kao i onda kada mu je prodavalac nametnuo tu odredbu koristeći se svojim posebnim monopolskim položajem.

(3) Kupac koji se odrekao prava da raskine ugovor zbog nedostatka stvari zadržava ostala prava zbog tih nedostataka.

Prinudna javna prodaja

Članak 467.

Kod prodaje na prinudnoj javnoj dražbi odgovornost za nedostatke je isključena.

II. PRAVA KUPCA

Prava kupca

Članak 468.

(1) Kupac koji je o pravodobno i uredno izvijestio prodavaoca o nedostatku može:

1. Zahtijevati od prodavaoca da nedostatak ukloni ili da mu preda drugu stvar bez nedostatka (ispunjenje ugovora);

2. zahtijevati sniženje cijene

3. raskinuti ugovor

(2) U svakom od ovih slučajeva kupac ima pravo zahtijevati naknadu štete.

(3) Osim toga, i neovisno o tome, prodavalac kupcu odgovara i za štetu koju je ovaj zbog nedostatka stvari pretrpio na drugim svojim dobrima, i to prema općim pravilima o odgovornosti za štetu.

Neispunjenje ugovora u razumnom roku

Članak 469.

Ako kupac ne dobije zahtijevano ispunjenje ugovora u razumnom roku, zadržava pravo da raskine ugovor ili da snizi cijenu.

Kada kupac može raskinuti ugovor

Članak 470.

(1) Kupac može raskinuti ugovor samo ako je prethodno ostavio prodavaocu naknadni primjereni rok za ispunjenje ugovora.

(2) Kupac može raskinuti ugovor i bez ostavljanja naknadnog roka ako mu je prodavalac nakon obavijesti o nedostacima saopćio da neće ispuniti ugovor, ili ako iz okolnosti konkretnog slučaja očito proizlazi da prodavalac neće moći ispuniti ugovor ni u naknadnom roku.

Neispunjenje ugovora u naknadnom roku

Članak 471.

Ako prodavalac u naknadnom roku ne ispuni ugovor, on se raskida po samom zakonu, ali ga kupac može održati na snazi ako bez odlaganja prodavaču izjavi da ugovor ostaje na snazi.

Djelomični nedostaci

Članak 472.

(1) Kada samo dio predane stvari ima nedostatke ili kada je predan samo dio stvari odnosno manja količina od ugovorene, kupac može raskinuti ugovor u smislu prethodnih članaka samo u odnosu na onaj dio koji ima nedostatke, ili samo u pogledu dijela ili količine što nedostaju.

(2) Kupac može raskinuti cijeli ugovor samo ako ugovorena količina ili predana stvar čini cjelinu ili ako kupac inače ima opravdani interes da primi ugovorenu stvar ili količinu samo u cijelosti.

Kad je prodavalac kupcu dao veću količinu

Članak 473.

(1) Kad je prodavalac stvari određenih po rodu dao kupcu veću količinu nego što je ugovoreno ugovorom o prodaji u privredi, a kupac u razumnom roku ne izjavi da višak odbija, računa se da je prihvatio i taj višak i mora ga platiti po istoj cijeni.

(2) Ako kupac odbije prihvatiti višak, prodavalac mu mora nadoknaditi štetu.

Kad je za više stvari određena jedna cijena

Članak 474.

(1) Kad je jednim ugovorom i za jednu cijenu prodano više stvari ili skupina stvari, a samo neke od njih imaju nedostatke, kupac može raskinuti ugovor samo u odnosu na te stvari, a ne i u odnosu na druge.

(2) Međutim ako stvari čine jednu cjelinu tako da bi njihovo razdvajanje bilo štetno, kupac može raskinuti cijeli ugovor; ako on ipak izjavi da raskida ugovor samo u odnosu na stvari s nedostatkom, prodavalac sa svoje strane može raskinuti ugovor i u pogledu ostalih stvari.

Gubitak prava na raskid

Članak 475.

(1) Kupac gubi pravo da raskine ugovor zbog nedostatka stvari ako stvar ne može vratiti ili je ne može vratiti u stanju u kojem ju je primio.

(2) Ipak, kupac ipak može raskinuti ugovor zbog nekog nedostatka ako je stvar potpuno ili djelomično propala ili oštećena uslijed nedostatka koji opravdava raskid ugovora, ili uslijed nekog događaja koji ne potječe niti od njega niti od neke osobe za koju on odgovara.

(3) Isto vrijedi ako je stvar djelomično ili potpuno propala ili oštećena uslijed obveze kupca da pregleda stvar ili ako je kupac još prije nego što je nedostatak otkriven utrošio ili zamijenio dio stvari tijekom njihovog uobičajenog korištenja, te ako je oštećenje ili zamjena bez značenja.

Očuvanje ostalih prava

Članak 476.

Kupac koji je zbog nemogućnosti da vrati stvar ili da je vrati u stanju u kojem ju je primio izgubio pravo na raskid ugovora, zadržava ostala prava koja mu daje zakon zbog takvog nedostatka.

Učinci raskinutog ugovora

Članak 477.

(1) Ako je ugovor raskinut zbog nedostataka stvari, učinci su isti kao da je dvostrani ugovor raskinut zbog neispunjenja.

(2) Kupac prodavaocu duguje naknadu za korist od stvari i kada mu je nemoguće vratiti cijelu stvar ili njen dio, a ugovor je ipak raskinut.

Sniženje cijene

Članak 478.

Cijena se snižava prema odnosu između vrijednosti stvari bez nedostatka i vrijednosti stvari s nedostatkom u vrijeme sklapanja ugovora.

Postepeno otkrivanje nedostataka**Članak 479.**

Kupac koji je postigao sniženje cijene zbog nekog nedostatka može raskinuti ugovor ili zahtijevati ponovno sniženje cijene ako se kasnije otkrije neki drugi nedostatak.

Gubitak prava**Članak 480.**

(1) Prava kupca koji je blagovremeno obavijestio prodavaoca o nedostatku gase se nakon isteka jedne godine računajući od dana odašiljanja obavijesti prodavaocu, izuzev ako ih prodavaočevom prijevarom nije mogao koristiti.

(2) Kupac, koji je blagovremeno izvijestio prodavaoca o nedostatku, može nakon isteka ovog roka, ako još nije isplatio cijenu, kao prigovor protiv prodavaočevog zahtjeva da mu isplati cijenu, istaći svoj zahtjev neka mu snizi cijenu ili nadoknadi štetu.

Odsjek 3: ODGOVORNOST ZA PRAVNE NEDOSTATKE**Pravni nedostaci****Članak 488.**

(1) Prodavalac odgovara ako netko treći ima na prodajnoj stvari neko pravo koje isključuje, umanjuje ili ograničava pravo kupca, a o njemu kupac nije bio obaviješten niti je pristao uzeti stvar koja je njime opterećena.

(2) Prodavalac nekog drugog prava jamči da ono postoji i da nema pravnih smetnji za njegovo ostvarivanje.

Obavješćavanje prodavaoca**Članak 489.**

Ako se pokaže da treća osoba polaže neko pravo na stvar, kupac o tome mora izvijestiti prodavaoca, izuzev kada je prodavaocu to već poznato i od njega zahtijevati da stvar u primjerenom roku oslobodi od takvog prava ili zahtjeva; a kada su predmet ugovora stvari određene po rodu, mora mu isporučiti drugu stvar bez pravnog nedostatka.

Sankcije za pravne nedostatke**Članak 490.**

(1) Ako prodavalac ne postupi prema zahtjevu kupca i netko kupcu oduzme stvar, ugovor se raskida po samom zakonu; a kada je pravo kupca umanjeno ili ograničeno, kupac prema vlastitom izboru smije raskinuti ugovor ili zahtijevati razmjerno sniženje cijene.

(2) Ako prodavalac ne udovolji zahtjevu kupca da u razumnom roku oslobodi stvar od prava ili zahtjeva treće osobe, kupac može raskinuti ugovor ako zbog toga nije moguće postići njegovu svrhu.

(3) U svakom slučaju kupac ima pravo na naknadu pretrpljene štete.

(4) Međutim, ako je kupac u času sklapanja ugovora znao za mogućnost da mu stvar bude oduzeta ili da njegovo pravo bude umanjeno ili ograničeno, nema pravo na naknadu štete ako se ta mogućnost ostvari, ali ima pravo zahtijevati povrat odnosno sniženje cijene.

Kad kupac ne obavijesti prodavaoca

Članak 491.

Kupac koji se, ne obavještavajući prodavaoca, upustio u spor s trećim i spor izgubio, može se ipak pozivati na prodavaočevu odgovornost za pravne nedostatke, izuzev ako prodavalac dokaže da je imao na raspolaganju sredstva s kojima bi bio postigao odbijanje zahtjeva treće osobe.

Kad je pravo treće osobe očitito utemeljeno

Članak 492.

(1) Kupac se ima pravo pozivati na odgovornost prodavaoca za pravne nedostatke i onda kada je bez obavijesti prodavaoca i bez spora prepoznao očitito utemeljeno pravo trećega.

(2) Ako je kupac trećemu isplatio određenu svotu novca da bi se isti odrekao svog očitog prava, prodavalac može biti oslobođen od svoje odgovornosti ako kupcu nadoknadi isplaćenu svotu i pretrpljenu štetu.

Ugovorno ograničenje ili isključenje odgovornosti prodavaoca

Članak 493.

(1) Odgovornost prodavaoca za pravne nedostatke se može ugovorom ograničiti ili u potpunosti isključiti.

(2) Ali, ako je prodavaocu u vrijeme sklapanja ugovora bio poznat ili mu nije mogao ostati nepoznat neki nedostatak u njegovu pravu, ugovorna je odredba o ograničenju ili o isključenju odgovornosti za pravne osobe ništava.

Ograničenja javnopravne prirode

Članak 494.

Prodavalac odgovara i za posebna ograničenja javnopravne prirode koja kupcu nisu bila poznata, ako je on za njih znao ili je znao da ih je moguće očekivati, a nije o tome izvijestio kupca.

Gubitak prava

Članak 495.

(1) Pravo kupca po osnovi pravnih nedostataka gasi se godinu dana od dana kada je saznao za pravo trećega.

(2) Ali ako je treća osoba započela spor prije nego što je taj rok istekao, a kupac je pozvao prodavaoca da se umiješa u spor, pravo kupca se gasi tek nakon isteka šest mjeseci nakon pravomoćno okončanog spora.

**Odjeljak 4: OBAVEZE KUPCA
Odsjek 1: ISPLATA CIJENE**

Vrijeme i mjesto isplate

Članak 496.

(1) Kupac mora platiti cijenu u vrijeme i na mjestu koji su određeni u ugovoru.

(2) U nedostatku ugovorne odredbe ili drugačijih običaja, plaćanje se obavlja u času i u mjestu u kome se obavlja predaja stvari.

(3) Ako se cijena ne mora platiti u času predaje, plaćanje se obavlja u prebivalištu odnosno sjedištu prodavaoca.

Članak 497.

Ako stvar prodana na kredit daje plodove ili neke druge koristi, kupac duuguje kamate od kada mu je stvar predana, bez obzira na to da li je dospjela obaveza za isplatu cijene.

Isplata cijene u slučaju uzastopnih isporuka

Članak 498.

(1) U slučaju uzastopnih isporuka kupac mora isplatiti cijenu za svaku isporuku u času njenog preuzimanja, izuzev ako je što drugo ugovoreno ili proizlazi iz okolnosti posla.

(2) Ako je u ugovoru s uzastopnim isporukama kupac dao prodavaocu predujam, prve se isporuke naplaćuju iz predujma ako nije što drugo ugovoreno.

Odsjek 2: PREUZIMANJE STVARI

Članak 499.

(1) Preuzimanje stvari sastoji se u poduzimanju potrebnih radnji da bi predaja bila moguća te u kupčevom odnošenju stvari.

(2) Ako kupac bez utemeljenog razloga odbije preuzeti stvari, čija mu je predaja bila ponuđena na ugovoreni ili uobičajeni način i pravovremeno, prodavalac može, ako ima osnovanog razloga da posumnja da kupac neće isplatiti cijenu, izjaviti da raskida ugovor.

**Odjeljak 5: OBAVEZA ČUVANJA STVARI ZA RAČUN
SUUGOVARATELJA**

Slučajevi obveze čuvanja

Članak 500.

(1) Kad je zbog kupčeva zakašnjenja rizik prešao na kupca prije predaje stvari, prodavalac je dužan čuvati stvar na način dobrog gospodarstvenika odnosno dobrog domaćina i u tu svrhu poduzeti potrebne mjere.

(2) Isto vrijedi i za kupca kad mu je stvar uručena, a on je hoće vratiti prodavaocu, bilo zato što je raskinuo ugovor, bilo zato što je umjesto nje zahtijevao drugu stvar.

(3) Kako u prvom tako i u drugom slučaju ugovaratelj koji je dužan poduzeti mjere za očuvanje stvari ima pravo na naknadu troškova potrebnih radi očuvanja stvari.

Kad kupac ne želi preuzeti poslanu stvar

Članak 501.

Kad kupac odbija primiti stvar koja mu je bila upućena u određeno mjesto i tamo stavljena na raspolaganje, mora je preuzeti za prodavaoca ako isti nije nazočan u određenoj mjestu i ako tamo nema nekog drugog tko bi je za njega preuzeo, pod uvjetom da mu je to moguće bez isplate cijene i bez većih nezgoda ili pretjeranih troškova.

Prava strane koja je dužna čuvati stvar

Članak 502.

Ugovorna strana koja je u skladu s prethodnim odredbama dužna poduzeti ono što je potrebno za čuvanje stvari može je pod uvjetima i s posljedicama navedenim u odredbama ovog zakonika o polaganju kod suda i o prodaji dugovane stvari, položiti kod suda, predati na čuvanje nekom drugom ili prodati je za račun druge strane.

**Odjeljak 6: NAKNADA ŠTETE U SLUČAJU RASKIDA
PRODAJE****Opće pravilo****Članak 503.**

Ako je ugovor o prodaji raskinut zbog povrede ugovora od strane jednog ugovaratelja, druga strana ima pravo na naknadu štete koju zbog toga trpi prema općim pravilima o naknadi štete nastale povredom ugovora.

Kad stvar ima tekuću cijenu**Članak 504.**

(1) Ako je ugovor bio raskinut zbog povrede ugovora od strane jednog ugovaratelja, a stvar ima tekuću cijenu, druga strana može zahtijevati razliku između cijene određene ugovorom i tekuće cijene na dan raskida ugovora, na tržištu mjesta u kome je posao obavljen.

(2) Ako na tržištu mjesta u kome je obavljen posao nema tekuće cijene, za izračun naknade uzima se tekuća cijena na tržištu koje bi ga u danom slučaju moglo zamijeniti, a toj cijeni treba dodati razliku u troškovima prijevoza.

Kad su stvari prodane ili kupljene radi pokrića**Članak 505.**

(1) Kad je predmet prodaje stanovita količina stvari određenih po rodu, pa jedna strana ne izvrši svoju obavezu na vrijeme, druga strana može izvršiti prodaju odnosno kupnju radi pokrića i zahtijevati razliku između cijene određene u ugovoru i cijene prodaje odnosno kupnje radi pokrića.

(2) Prodaja odnosno kupnja radi pokrića moraju biti obavljene u razumnom roku i na razuman način.

(3) O namjeravanoj prodaji odnosno kupnji vjerovnik je dužan izvijestiti dužnika.

Naknada ostale štete**Članak 506.**

Osim prava na naknadu štete prema pravilima iz prethodnih članaka, ugovoru vjerna strana također ima pravo i na naknadu eventualne veće štete.

**Odjeljak 7: SLUČAJEVI PRODAJE S POSEBNIM
POGODBAMA**

**Odsjek 6: PRODAJA SA ZADRŽANJEM PRAVA
RASPOLAGANJA ODNOSNO PRAVA VLASNIŠTVA**

Uvjeti

Članak 520.

(1) Prodavalac određene pokretnine može posebnom odredbom ugovora zadržati pravo vlasništva i poslije predaje stvari kupcu, sve dok kupac ne isplati cijenu u potpunosti.

(2) Zadržavanje prava djeluje prema vjerovnicima kupca samo ako je potpis kupca na ugovoru, koji sadrži odredbu o zadržavanju prava vlasništva ovjeren od strane javnog bilježnika prije kupčeva stečaja ili zapljene stvari.

(3) Nad stvarima o kojima se vode posebne javne knjige, može se zadržati pravo raspolaganja odnosno pravo vlasništva samo ako tako određuju propisi o uređenju i vođenju tih knjiga.

Rizik

Članak 521.

Rizik slučajne propasti ili oštećenja stvari snosi kupac od trenutka kada mu je stvar predana.

Odsjek 3: PRODAJA PREMA UZORKU ILI MODELU

Članak 518.

(1) U slučaju prodaje prema uzorku ili modelu kod ugovora u privredi, ako stvar koju je prodavalac predao kupcu nije jednaka uzorku ili modelu, prodavalac odgovara po propisima o odgovornosti prodavaoca za stvarne nedostatke stvari, a u drugim slučajevima u skladu s propisima o odgovornosti za neispunjenje obveza.

(2) Ipak, prodavalac ne odgovara za nedostatak jednakosti ako je uzorak odnosno model pokazao kupcu samo zato da bi ga izvijestio i da bi on približno utvrdio osobine stvari, bez obećanja o jednakosti.

Odsjek 4: PRODAJA SA SPECIFIKACIJOM

Prodaja sa specifikacijom

Članak 519.

(1) Ako je ugovorom pridržano pravo kupca da kasnije odredi oblik, mjeru ili neke druge pojedinosti stvari, a kupac to ne učini do dogovorenog dana ili do proteka primjerenog roka, računajući od zahtjeva prodavaoca neka to učini, prodavalac može raskinuti ugovora ili obaviti tu specifikaciju obzirom na ono što mu je o potrebama kupca poznato.

(2) Ako specifikaciju obavi sam prodavalac, mora izvijestiti kupca o njenim detaljima te mu odrediti primjereni rok da sam odredi drugačije.

(3) Ako kupac ne iskoristi tu mogućnost, obvezna je specifikacija koju je napravio prodavalac.

Stupanje na snagu ovog zakona

Članak 1082.

Ovaj zakon stupa na snagu 1. siječnja 2002.

Br. 310-09/91-1/12

Ljubljana, dana 3. listopada 2001

Predsjednik
Državnog zbora
Republike Slovenije
Borut Pahor s.r.

Lenga Kuliš stalni sudski tumač za slovenski
jezik, imenovana rješenjem predsjednika Županijskog
suda u Zagrebu, broj 4 Su - 717/03
od 27.05.2003 potvrđuje da gornji prijevod
potpuno odgovara izvorniku sastavljenom na slovenskom
jeziku.

Br. 117/P - 2005
U Zagrebu, 2.11.2005.

Uradni list Republike Slovenije

Internet: <http://www.uradni-list.si>

e-pošta: info@uradni-list.si

Št. 83

Ljubljana, četrtek 25. 10. 2001

Cena 1400 SIT

ISSN 1318-0576

Leto XI

DRŽAVNI ZBOR

4287. Obligacijski zakonik (OZ)

Na podlagi druge alinee prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z

o razglasitvi obligacijskega zakonika (OZ)

Razglasjam obligacijski zakonik (OZ), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji 3. oktobra 2001.

Št. 001-22-117/01

Ljubljana, dne 11. oktobra 2001.

Predsednik
Republike Slovenije
Milan Kučan l. r.

OBLIGACIJSKI ZAKONIK (OZ)

PRVA KNJIGA: SPLOŠNI DEL

I. poglavje: TEMELJNA NAČELA

Uporaba tega zakonika

1. člen

(1) Ta zakonik vsebuje temeljna načela in splošna pravila za vsa obligacijska razmerja.

(2) Za obligacijska razmerja, ki jih urejajo drugi zakoni, se uporabljajo določbe tega zakonika glede vprašanj, ki niso urejena v takem zakonu.

Dispozitivna narava zakonskih določb

2. člen

Udeleženci oziroma udeleženke (v nadaljnjem besedilu: udeleženci) lahko uredijo svoje obligacijsko razmerje drugače, kot je določeno v tem zakoniku, če iz posamezne

določbe tega zakonika ali iz njenega smisla ne izhaja kaj drugega.

Prosto urejanje obligacijskih razmerij

3. člen

Udeleženci prosto urejajo obligacijska razmerja, ne smejo pa jih urejati v nasprotju z ustavo, s prisilnimi predpisi ali z moralnimi načeli.

Enakopravnost udeležencev v obligacijskih razmerjih

4. člen

Udeleženci v obligacijskem razmerju so enakopravni.

Načelo vestnosti in poštenja

5. člen

(1) Pri sklepanju obligacijskih razmerij in pri izvrševanju pravic in izpolnjevanju obveznosti iz teh razmerij morajo udeleženci spoštovati načelo vestnosti in poštenja.

(2) Udeleženci v obligacijskih razmerjih morajo v prometu ravnati v skladu z dobrimi poslovnimi običaji.

Skrbnost

6. člen

(1) Udeleženci v obligacijskem razmerju morajo pri izpolnjevanju svoje obveznosti ravnati s skrbnostjo, ki se v pravnem prometu zahteva pri ustrezni vrsti obligacijskih razmerij (skrbnost dobrega gospodarstvenika oziroma skrbnost dobrega gospodarja).

(2) Udeleženci v obligacijskem razmerju morajo pri izpolnjevanju obveznosti iz svoje poklicne dejavnosti ravnati z večjo skrbnostjo, po pravilih stroke in po običajih (skrbnost dobrega strokovnjaka).

Prepoved zlorabe pravic

7. člen

(1) Pravice iz obligacijskih razmerij so omejene z enakimi pravicami drugih. Izvrševati jih je treba v skladu s temeljnimi načeli tega zakonika in z njihovim namenom.

(2) Udeleženci v obligacijskem razmerju se morajo pri izvrševanju svojih pravic vzdržati ravnanja, s katerim bi bila otežena izpolnitev obveznosti drugih udeležencev.

Pristop k dolgu pri prevzemu kakšne premoženjske celote**433. člen**

(1) Tisti, na katerega preide po pogodbi kakšna premoženjska celota ali posamezen njen del, odgovarja poleg dotedanjega imetnika in solidarno z njim za dolgove, ki se nanašajo na to celoto oziroma njen del, vendar le do vrednosti njenih aktiv.

(2) Nima pravnega učinka nasproti upnikom pogodbeno določilo, ki bi izključevalo ali omejevalo odgovornost iz prejšnjega odstavka.

3. odsek: PREVZEM IZPOLNITVE**434. člen**

(1) Izpolnitev se prevzema s pogodbo med dolžnikom in nekom tretjim, s katero se ta dolžniku zavezuje, da bo izpolnil njegovo obveznost nasproti njegovemu upniku.

(2) Prevzemnik odgovarja dolžniku, če ne izpolni pravočasno obveznosti upniku in ta zahteva izpolnitev od dolžnika.

(3) Vendar on ne prevzema dolga in tudi ne pristopa k dolgu, zato nima upnik nasproti njemu nobene pravice.

DRUGA KNJIGA: POSEBNI DEL**I. poglavje: PRODAJNA POGODBA****1. oddelek: SPLOŠNE DOLOČBE****Pojem****435. člen**

(1) S prodajno pogodbo se prodajalec zavezuje, da bo stvar, ki jo prodaja, izročil kupcu tako, da bo ta pridobil lastninsko pravico, kupec pa se zavezuje, da bo prodajalcu plačal kupnino.

(2) Prodajalec kakšne pravice se zavezuje, da bo kupcu priskrbel prodano pravico; če izvrševanje te pravice zahteva posest stvari, pa tudi, da mu bo stvar izročil.

Nevarnost**436. člen**

(1) Do izročitve stvari kupcu trpi nevarnost naključnega uničenja ali poškodovanja stvari prodajalec, z izročitvijo stvari pa preide nevarnost na kupca.

(2) Nevarnost ne preide na kupca, če je ta zaradi kakšne napake, ki jo ima izročena stvar, odstopil od pogodbe ali zahteval zamenjavo stvari.

Prehod nevarnosti pri kupčevi zamudi**437. člen**

(1) Če stvar zaradi kupčeve zamude ni bila izročena, preide nevarnost na kupca takrat, ko pride v zamudo.

(2) Kadar so predmet pogodbe stvari, določene po vrsti, preide nevarnost na kupca v zamudi, če je prodajalec

izročil stvari, ki so bile očitno namenjene za izročitev, in o tem poslal kupcu obvestilo.

(3) Kadar pa so po vrsti določene stvari takšne narave, da prodajalec ne more izročiti njihovega dela, zadošča, če je prodajalec storil vse, kar je bilo potrebno, da bi jih kupec lahko prevzel, in mu o tem odposlal obvestilo.

2. oddelek: SESTAVINE PRODAJNE POGODBE**1. odsek: STVAR****Splošno pravilo****438. člen**

(1) Stvar, za katero gre pri pogodbi, mora biti v prometu in je nična pogodba o prodaji stvari, ki je izven prometa.

(2) Prodaja se lahko nanaša tudi na bodočo stvar.

Če je bila stvar uničena pred pogodbo**439. člen**

(1) Prodajna pogodba je nična, če je bila stvar, za katero gre pri pogodbi, ob njeni sklenitvi že uničena.

(2) Če je bila stvar ob sklenitvi pogodbe le delno uničena, lahko kupec odstopi od pogodbe ali pa ostane pri njej ob sorazmernem znižanju kupnine.

(3) Vendar ostane pogodba v veljavi in ima kupec le pravico do znižanja kupnine, če delno uničenje stvari ne moti, da pogodba doseže svoj namen, ali če je za določeno stvar tak običaj v pravem prometu.

Prodaja tuje stvari**440. člen**

Prodaja tuje stvari veže pogodbenika; vendar lahko kupec, ki ni vedel in ni bil dolžan vedeti, da je stvar tuja, odstopi od pogodbe, če zaradi tega ne more doseči njene namena, in zahteva odškodnino.

Prodaja sporne pravice**441. člen**

(1) Sporna pravica je lahko predmet prodajne pogodbe.

(2) Vendar je nična pogodba, s katero bi odvetnik ali kakšen drug prevzemnik naročila kupil sporno pravico, katere uveljavitev mu je bila zaupana.

2. odsek: KUPNINA**Če kupnina ni določena****442. člen**

(1) Če kupnina v pogodbi ni določena in tudi ni v njej dovolj podatkov, na podlagi katerih bi jo bilo mogoče določiti, se šteje, da pogodba ni nastala.

(2) Če v gospodarski prodajni pogodbi kupnina ni določena in tudi ni v njej dovolj podatkov, na podlagi katerih bi jo bilo mogoče določiti, mora kupec plačati kupnino, ki jo je prodajalec običajno zaračunal ob sklenitvi pogodbe; če te ni, pa primerno kupnino.

(3) Za primerno kupnino se šteje dnevna cena ob sklenitvi pogodbe; če te ni mogoče ugotoviti, pa cena, ki jo ugotovi sodišče glede na okoliščine primera.

Predpisana cena

443. člen

Če je dogovorjena večja kupnina od cene, ki jo je za posamezno vrsto stvari predpisal pristojni organ, dolguje kupec le predpisano ceno; če pa je dogovorjeno kupnino že plačal, ima pravico zahtevati vrnitev razlike.

Če je dogovorjena dnevna cena

444. člen

(1) Če je dogovorjena dnevna cena, dolguje kupec kupnino, ugotovljeno z uradno evidenco na trgu prodajalčevega kraja takrat, ko bi morala biti izpolnitev opravljena.

(2) Če takšne evidence ni, se dnevna cena določi na podlagi elementov, ki se na trgu običajno uporabljajo za določitev cene.

Če je določitev kupnine zaupana tretjemu

445. člen

Če nekdo tretji, kateremu je bila zaupana določitev kupnine, noče ali ne more določiti kupnine, pogodbenika se pozneje ne sporazumeta o njej, vendar pogodbe ne razvežeta, se šteje, da je dogovorjena primerna kupnina.

Če je določitev kupnine prepuščena enemu pogodbeniku

446. člen

Za pogodbeno določilo, s katerim se določitev kupnine pušča na voljo enemu pogodbeniku, se šteje, kot da sploh ni bilo dogovorjeno.

3. oddelek: OBVEZNOSTI PRODAJALCA

1. odsek: IZROČITEV STVARI

I. SPLOŠNO O IZROČITVI

Čas in kraj izročitve

447. člen

(1) Prodajalec je dolžan izročiti stvar kupcu v času in na kraju, ki sta določena v pogodbi.

(2) Prodajalec izpolni obveznost izročitve kupcu praviloma tedaj, ko mu izroči stvar ali listino, s katero je stvar mogoče prevzeti.

Predmet izročitve

448. člen

(1) Če ni dogovorjeno ali če ne izvira iz narave posla kaj drugega, je prodajalec dolžan izročiti stvar kupcu v brezhibnem stanju, skupaj z njenimi pritisklinami.

(2) Plodovi in druge koristi od stvari pripadajo kupcu od dneva, ko bi mu jih bil moral prodajalec izročiti.

Če je dogovorjena izročitev v določenem času

449. člen

Če je dogovorjeno, da bo stvar izročena v določenem času, ni pa določeno, katera stranka bo imela pravico določiti v mejah tega časa dan izročitve, ima to pravico prodajalec, razen če iz okoliščin primera izhaja, da je bila določitev dneva izročitve prepuščena kupcu.

Če dan izročitve ni določen

450. člen

Če dan izročitve stvari kupcu ni določen, mora prodajalec izročiti stvar v primernem roku po sklenitvi pogodbe, glede na naravo stvari in na druge okoliščine.

Če kraj izročitve ni določen v pogodbi

451. člen

(1) Če kraj izročitve ni določen v pogodbi, je treba stvar izročiti v kraju, v katerem je imel prodajalec ob sklenitvi pogodbe sedež oziroma prebivališče.

(2) Če pa je bilo pogodbenikoma ob sklenitvi pogodbe znano, kje je stvar oziroma kje naj bo izdelana, je treba stvar izročiti v tem kraju.

Izročitev prevozniku

452. člen

Če je treba stvar po pogodbi prepeljati, v pogodbi pa ni določen kraj izpolnitve, je izročitev opravljena z izročitvijo stvari prevozniku ali tistemu, ki organizira odpravo.

Organiziranje prevoza

453. člen

Če je prodajalec dolžan poslati stvar kupcu, mora na običajen način in pod običajnimi pogoji skleniti pogodbo, ki so potrebne za prevoz do določenega kraja.

Stroški

454. člen

Stroške z izročitvijo ter stroške pred njo trpi prodajalec, stroške, da se odnese oziroma odpelje stvar, ter vse druge stroške po izročitvi pa kupec, če ni dogovorjeno kaj drugega.

II. SOČASNA IZROČITEV STVARI IN PLAČILO KUPNINE

Odložitev izročitve do plačila kupnine

455. člen

Če ni dogovorjeno ali običajno kaj drugega, prodajalec ni dolžan izročiti stvari, če mu kupec hkrati ne plača kupnine ali če ni pripravljen tega hkrati storiti; vendar kupec ni dolžan plačati kupnine, preden nima možnosti, da stvar pregleda.

Odložitev izročitve pri prevozu stvari

456. člen

(1) Kadar se stvar izroča z izročitvijo prevozniku, lahko prodajalec odloži odpošiljatev stvari do plačila kupnine, ali pa stvar pošlje tako, da si pridrži pravico razpolagati z njo med prevozom.

(2) Če si je pridržal pravico razpolagati s stvarjo med prevozom, lahko prodajalec zahteva, naj stvar ne bo izročena kupcu v namembnem kraju, dokler ne plača kupnine; kupec pa ni dolžan plačati kupnine, preden nima možnosti, da stvar pregleda.

(3) Če pa je v pogodbi predvideno plačilo proti izročitvi ustrezne listine, kupec nima pravice zavrniti plačila kupnine zaradi tega, ker ni imel možnosti, da bi bil stvar pregledal.

Preprečitev izročitve odposlane stvari**457. člen**

(1) Če se po odpošiljavi stvari kupcu pokaže, da so njegove premoženjske razmere take, da je utemeljen dvom, ali bo sploh mogel plačati kupnino, lahko prodajalec prepreči izročitev stvari kupcu celo tedaj, ko ima ta že v rokah listino, s katero je upravičen zahtevati izročitev stvari.

(2) Prodajalec pa ne more preprečiti izročitve, če jo zahteva nekdo tretji s pravilno listino, ki mu daje pravico zahtevati izročitev stvari, razen če lista vsebuje pridržke glede učinka njenega prenosa ali če prodajalec dokaže, da je imetnik listine, ko jo je pridobil, vedoma ravnal v njegovo škodo.

2. odsek: ODGOVORNOST ZA STVARNE NAPAKE**I. SPLOŠNO O STVARNIH NAPAKAH****Stvarne napake, za katere odgovarja prodajalec****458. člen**

(1) Prodajalec odgovarja za stvarne napake, ki jih je stvar imela takrat, ko je nevarnost prešla na kupca, ne glede na to, ali mu je bilo to znano ali ne.

(2) Prodajalec odgovarja tudi za tiste stvarne napake, ki se pokažejo potem, ko je nevarnost prešla na kupca, če so posledica vzroka, ki je obstajal že pred tem.

(3) Neznatna stvarna napaka se ne upošteva.

Kdaj gre za stvarne napake**459. člen**

Napaka je stvarna:

1. če stvar nima lastnosti, ki so potrebne za njeno običajno rabo ali za promet;
2. če stvar nima lastnosti, ki so potrebne za posebno rabo, za katero jo kupec kupuje, ki pa je bila prodajalcu znana ali bi mu bila morala biti znana;
3. če stvar nima lastnosti in odlik, ki so bile izrecno ali molče dogovorjene oziroma predpisane;
4. če je prodajalec izročil stvar, ki se ne ujema z vzorcem ali modelom, razen če je bil vzorec ali model pokazan le zaradi obvestila.

Napake, za katere prodajalec ne odgovarja**460. člen**

(1) Prodajalec ne odgovarja za napake iz 1. in 3. točke prejšnjega člena, če so bile ob sklenitvi pogodbe kupcu znane ali mu niso mogle ostati neznane.

(2) Šteje se, da kupcu niso mogle ostati neznane tiste napake, ki bi jih skrben človek s poprečnim znanjem in izkušnostjo človeka enakega poklica in stroke kot kupec lahko opazil pri običajnem pregledu stvari.

(3) Vendar odgovarja prodajalec tudi za napake, ki bi jih bil kupec z lahkoto opazil, če je izjavil, da stvar nima nobenih napak ali da ima določene lastnosti ali odlike.

Pregled stvari in očitne napake**461. člen**

(1) Kupec je dolžan prejeto stvar na običajen način pregledati ali jo dati v pregled, brž ko je to po normalnem teku stvari mogoče, in o očitnih napakah obvestiti prodajalca v osmih dneh, pri gospodarskih pogodbah pa nemudoma, sicer izgubi pravico, ki mu gre iz tega naslova.

(2) Če je bil pregled opravljen v navzočnosti obeh strank, mora kupec takoj sporočiti prodajalcu svoje pripombe zaradi očitnih napak, sicer izgubi pravico, ki mu gre iz tega naslova.

(3) Če je kupec odpravil stvar naprej, ne da bi jo prelozil, prodajalcu pa je bila ob sklenitvi pogodbe znana ali bi mu morala biti znana možnost takšne nadaljnje odprave, je pregled mogoče odložiti, dokler stvar ne prispe v novi namembni kraj; kupec mora v tem primeru prodajalca obvestiti o napakah, brž ko je po normalnem teku stvari lahko zvedel zanje od svojih odjemalcev.

Skrite napake**462. člen**

(1) Če se potem, ko je kupec prevzel stvar, pokaže, da ima stvar kakšno napako, ki je z običajnim pregledom pri prevzemu ni bilo mogoče opaziti (skrita napaka), mora kupec obvestiti o njej prodajalca v osmih dneh, šteto od dneva, ko je napako opazil, pri gospodarskih pogodbah pa nemudoma; sicer izgubi to pravico.

(2) Prodajalec ne odgovarja za napake, ki se pokažejo potem, ko mine šest mesecev, odkar je bila stvar izročena, razen če je bil v pogodbi določen daljši rok.

Roki pri popravilu, zamenjavi**463. člen**

Če je bilo treba zaradi kakšne napake stvar popraviti, izročiti drugo stvar, zamenjati dele ipd. začno roki iz prejšnjih dveh členov teči od izročitve popravljene stvari, izročitve druge stvari, zamenjave delov ipd.

Obvestilo o napaki**464. člen**

(1) Kupec mora v obvestilu o napaki stvari natančneje opisati napako in povabiti prodajalca, da stvar pregleda.

(2) Če je obvestilo o napaki, ki ga je kupec pravočasno poslal prodajalcu s priporočenim pismom, telegramom ali na kakšen drug zanesljiv način, prispelo z zamudo ali če ga prodajalec sploh ni dobil, se vendarle šteje, da je kupec izpolnil svojo obveznost in prodajalca obvestil.

Pomen dejstva, da je prodajalec vedel za napako**465. člen**

Kupec ne izgubi pravice sklicevati se na kakšno napako niti tedaj, ko ni izpolnil svoje obveznosti, da bi bil stvar nemudoma pregledal, ali obveznost, da bi bil v določenem roku obvestil prodajalca o napaki, in niti tedaj, ko se je napaka pokazala šele po šestih mesecih od izročitve stvari, če je bila prodajalcu napaka znana ali mu ni mogla ostati neznana.

Pogodbena omejitev ali izključitev prodajalčeve odgovornosti za stvarne napake**466. člen**

(1) Pogodbenika lahko omejita ali popolnoma izključita prodajalčevo odgovornost za stvarne napake stvari.

(2) Pogodbeno določilo o omejitvi ali izključitvi odgovornosti za napake stvari je nično, če je bila napaka prodajalcu znana, pa o njej ni obvestil kupca, kot tudi tedaj, ko mu je prodajalec to določilo vsilil, ker je izkoristil svoj prevladujoč položaj.

(3) Kupec, ki se je odpovedal pravici odstopiti od pogodbe zaradi napake stvari, obdrži zaradi teh napak druge pravice.

Prisilna javna dražba

467. člen

Pri prodaji na prisilni javni dražbi je odgovornost za napake izključena.

II. PRAVICE KUPCA

Pravice kupca

468. člen

(1) Kupec, ki je o napaki pravočasno in pravilno obvestil prodajalca, lahko:

1. zahteva od prodajalca, da napako odpravi ali da mu izroči drugo stvar brez napake (izpolnitev pogodbe);
2. zahteva znižanje kupnine;
3. odstopi od pogodbe.

(2) V vsakem izmed teh primerov ima kupec pravico zahtevati povrnitev škode.

(3) Poleg tega in neodvisno od tega odgovarja prodajalec kupcu tudi za škodo, ki je temu zaradi napake stvari nastala na drugih njegovih dobrinah, in sicer po splošnih pravilih o odškodninski odgovornosti.

Če pogodba ni izpolnjena v primernem roku

469. člen

Če kupec ne dobi zahtevane izpolnitve pogodbe v primernem roku, obdrži pravico odstopiti od pogodbe ali znižati kupnino.

Kdaj kupec lahko odstopi od pogodbe

470. člen

(1) Kupec lahko odstopi od pogodbe le, če je poprej pustil prodajalcu primeren dodaten rok za izpolnitev pogodbe.

(2) Kupec sme odstopiti od pogodbe tudi, ne da bi pustil dodatni rok, če mu je prodajalec po obvestilu o napakah sporočil, da ne bo izpolnil pogodbe, ali če iz okoliščin tega primera očitno izhaja, da je prodajalec niti v dodatnem roku ne bo mogel izpolniti.

Če pogodba ni izpolnjena v dodatnem roku

471. člen

Če prodajalec v dodatnem roku ne izpolni pogodbe, je ta razvezana po samem zakonu, vendar jo kupec lahko obdrži v veljavi, če nemudoma izjavi prodajalcu, da pogodba ostaja v veljavi.

Delne napake

472. člen

(1) Če ima napake le del izročene stvari ali če je bil izročen le del stvari oziroma manjša količina, kot je bila dogovorjena, sme kupec odstopiti od pogodbe po prejšnjih členih le glede tistega dela, ki ima napake, ali le glede tistega dela ali količine, ki manjka.

(2) Kupec sme odstopiti od cele pogodbe le, če dogovorjena količina ali dogovorjena stvar sestavlja celoto ali če ima kupec sicer opravičen interes, da sprejme dogovorjeno stvar ali količino le v celoti.

Če je dal prodajalec kupcu večjo količino

473. člen

(1) Če je prodajalec po vrsti določenih stvari dal kupcu po gospodarski pogodbi večjo količino, kot je bila dogovorjena, kupec pa ne izjavi v primernem roku, da presežek odklanja, se šteje, da je sprejel tudi ta presežek in ga mora plačati po enaki ceni.

(2) Če kupec noče sprejeti presežka, mu mora prodajalec povrniti škodo.

Če je določena ena cena za več stvari

474. člen

(1) Če je z eno pogodbo in za eno kupnino prodanih več stvari ali skupina stvari, napake pa imajo samo nekatere od njih, sme kupec odstopiti od pogodbe le glede teh stvari, ne pa tudi glede drugih.

(2) Če pa sestavljajo stvari celoto, tako, da bi bilo škodljivo, če bi se ločile, sme kupec odstopiti od cele pogodbe; če pa od nje vendarle odstopi le glede stvari z napako, sme prodajalec s svoje strani odstopiti od pogodbe tudi glede drugih stvari.

Izguba pravice do odstopa

475. člen

(1) Kupec izgubi pravico odstopiti od pogodbe zaradi napake stvari, če stvari ne more vrniti ali je ne more vrniti v stanju, v kakršnem jo je prejel.

(2) Kupec pa vendarle lahko odstopi od pogodbe zaradi kakšne napake, če je bila stvar popolnoma ali delno uničena ali pa poškodovana zaradi napake, ki opravičuje odstop od pogodbe, ali zaradi kakšnega dogodka, ki ne izvira niti od njega niti od koga drugega, za katerega bi on odgovarjal.

(3) To velja tudi, če je bila stvar popolnoma ali delno uničena ali poškodovana zaradi obveznosti kupca, da pregleda stvar, ali če je kupec, še preden je bila napaka odkrita, porabil ali zamenjal del stvari med njeno običajno rabo, kot tudi, če je poškodba ali zamenjava nepomembna.

Ohranitev drugih pravic

476. člen

Kupec, ki je zato, ker ni mogel vrniti stvari ali je ni mogel vrniti v stanju, v kakršnem jo je prejel, izgubil pravico odstopiti od pogodbe, obdrži druge pravice, ki mu jih daje zakon zaradi takšne napake.

Učinki razvezane pogodbe

477. člen

(1) Če je pogodba razvezana zaradi napak stvari, so učinki enaki, kot če je dvostranska pogodba razvezana zaradi neizpolnitve.

(2) Kupec dolguje prodajalcu povračilo za korist od stvari tudi tedaj, ko nima možnosti, da bi vrnil celo stvar ali njen del, pogodba pa je bila vendarle razvezana.

Znižanje kupnine

478. člen

Kupnina se zniža v razmerju med vrednostjo stvari brez napake in vrednostjo stvari z napako ob sklenitvi pogodbe.

Postopno odkrivanje napak

479. člen

Kupec, ki je dosegel znižanje kupnine zaradi kakšne napake, sme odstopiti od pogodbe ali zahtevati ponovno znižanje kupnine, če se pozneje odkrije še kakšna druga napaka.

Izguba pravic

480. člen

(1) Pravice kupca, ki je pravočasno obvestil prodajalca o napaki, ugasnejo po enem letu, šteto od dneva, ko mu je odposlal obvestilo, razen če jih zaradi prodajalčeve prevare ni mogel uporabiti.

(2) Kupec, ki je pravočasno obvestil prodajalca o napaki, pa lahko po preteku tega roka, če še ni plačal kupnine, kot ugovor zoper prodajalčev zahtevek, naj mu plača kupnino, uveljavlja svoj zahtevek, naj mu zniža kupnino ali povrne škodo.

III. GARANCIJA ZA BREZHIBNO DELOVANJE PRODANE STVARI

Odgovornost prodajalca in proizvajalca

481. člen

(1) Če je prodajalec kakšnega stroja, motorja, kakšnega aparata ali drugih podobnih stvari, ki sodijo v tako imenovano tehnično blago, izročil kupcu garancijski list, s katerim proizvajalec jamči za brezhibno delovanje stvari v določenem času, šteto od njene izročitve kupcu, stvar pa ne deluje brezhibno, lahko kupec zahteva tako od prodajalca kot tudi od proizvajalca, da jo v primernem roku popravi ali, če tega ne stori, da mu namesto nje izroči stvar, ki brezhibno deluje.

(2) Ta pravila ne posegajo v pravila o odgovornosti prodajalca za napake stvari.

Zahteva za popravilo ali zamenjavo

482. člen

(1) Če stvar ne deluje pravilno, lahko kupec v garancijskem roku zahteva od prodajalca oziroma od proizvajalca, da jo popravi ali zamenja, ne glede na to, kdaj se je pokazala napaka v delovanju.

(2) Pravico ima tudi do povračila škode, ki mu je nastala zaradi tega, ker stvari ni mogel uporabljati, in sicer od trenutka, ko je zahteval popravilo ali zamenjavo, do njune izvršitve.

Podaljšanje garancijskega roka

483. člen

(1) Pri manjšem popravilu se garancijski rok podaljša za toliko, kolikor časa kupec ni mogel uporabljati stvari.

(2) Če pa je bila stvar zaradi nepravilnega delovanja zamenjana ali bistveno popravljena, začne garancijski rok teči znova od zamenjave oziroma od vrnitve popravljene stvari.

(3) Če je bil zamenjan ali bistveno popravljen le kakšen del stvari, začne garancijski rok znova teči samo za ta del.

Odstop od pogodbe in znižanje kupnine

484. člen

Če prodajalec v primernem roku ne popravi ali ne zamenja stvari, lahko kupec odstopi od pogodbe ali zniža kupnino in zahteva odškodnino.

Stroški in nevarnost

485. člen

(1) Prodajalec oziroma proizvajalec je dolžan na svoje stroške spraviti stvar do kraja, v katerem naj bo popravljena oziroma zamenjana, ter jo popravljeno oziroma zamenjano vrniti kupcu.

(2) Ta čas trpi prodajalec oziroma proizvajalec nevarnost uničenja ali poškodovanja stvari.

Odgovornost kooperantov

486. člen

Če je pri izdelavi posameznih delov stvari ali pri posameznih dejanjih sodelovalo več samostojnih proizvajalcev, preneha njihova iz teh delov ali iz teh dejanj izvirajoča odgovornost nasproti končnemu proizvajalcu za nepravilno delovanje stvari tedaj, ko preneha odgovornost končnega proizvajalca nasproti kupcu stvari.

Izguba pravic

487. člen

Pravice kupca nasproti proizvajalcu iz garancijskega lista ugasnejo po enem letu, šteto od dneva, ko je zahteval od njega popravilo ali zamenjavo stvari.

3. odsek: ODGOVORNOST ZA PRAVNE NAPAKE

Pravne napake

488. člen

(1) Prodajalec odgovarja, če ima na prodani stvari kdo tretji kakšno pravico, ki izključuje, zmanjšuje ali omejuje kupčevo pravico, pa o njej kupec ni bil obveščen in tudi ni privolil, da bi vzel stvar, ki je z njo obremenjena.

(2) Prodajalec kakšne druge pravice odgovarja, da ta obstaja in da ni pravnih ovir za njeno uveljavitev.

Obvestitev prodajalca

489. člen

Če se pokaže, da si tretji lasti kakšno pravico na stvari, mora kupec o tem obvestiti prodajalca, razen če mu je to že znano, in zahtevati od njega, da stvar v primernem roku oprosti take pravice ali zahteve; če pa so predmet pogodbe stvari, določene po vrsti, mu mora izročiti drugo stvar brez pravne napake.

Sankcije za pravne napake

490. člen

(1) Če prodajalec ne ravna po kupčevi zahtevi in kdo kupcu stvar vzame, je pogodba razdrta po samem zakonu; če pa je kupčeva pravica zmanjšana ali omejena, sme kupec po svoji izbiri odstopiti od pogodbe ali zahtevati sorazmerno znižanje kupnine.

(2) Če prodajalec ne ugodí kupčevi zahtevi, naj v primernem roku oprosti stvar pravice ali zahteve tretjega, sme kupec odstopiti od pogodbe, če zaradi tega ni mogoče doseči njenega namena.

(3) V vsakem primeru ima kupec pravico do povračila škode, ki mu je nastala.

(4) Če pa je kupec ob sklenitvi pogodbe vedel za možnost, da mu bo stvar vzeta ali da bo njegova pravica zmanjšana ali omejena, nima pravice do odškodnine, če se ta možnost uresniči, pač pa ima pravico zahtevati vrnitev oziroma znižanje kupnine.

Če kupec ne obvesti prodajalca

491. člen

Kupec, ki se je, ne da bi obvestil prodajalca, spustil s tretjim v spor in spor izgubil, se vendarle lahko sklicuje na prodajalčevo odgovornost za pravne napake, razen če prodajalec dokaže, da je imel na voljo sredstva, s katerimi bi bil dosegel zavrnitev zahtevka tretjega.

Če je pravica tretjega očitno utemeljena

492. člen

(1) Kupec ima pravico sklicevati se na prodajalčevo odgovornost za pravne napake tudi tedaj, ko je brez prodajalčevega obvestila in brez spora pripoznal očitno utemeljeno pravico tretjega.

(2) Če je kupec izplačal tretjemu določeno vsoto denarja, da bi se ta odpovedal svoji očitni pravici, je prodajalec lahko prost svoje odgovornosti, če povrne kupcu izplačano vsoto in prizadejano škodo.

Pogodbena omejitev ali izključitev prodajalčeve odgovornosti

493. člen

(1) Odgovornost prodajalca za pravne napake se lahko s pogodbo omeji ali povsem izključi.

(2) Če pa je bila prodajalcu ob sklenitvi pogodbe znana ali mu ni mogla ostati neznana kakšna napaka v njegovi pravici, je pogodbeno določilo o omejitvi ali o izključitvi odgovornosti za pravne napake nično.

Omejitve javnopravne narave

494. člen

Prodajalec odgovarja tudi za posebne omejitve javnopravne narave, ki kupcu niso bile znane, če je on vedel zanje ali če je vedel, da jih je mogoče pričakovati, pa jih kupcu ni sporočil.

Izguba pravice

495. člen

(1) Kupčeva pravica iz pravnih napak ugasne po enem letu od dneva, ko je zvedel za pravico tretjega.

(2) Če pa je tretji začel spor, preden je ta rok iztekel, kupec pa zahteval od prodajalca, naj kot intervenient stopi vanj, ugasne kupčeva pravica šele po šestih mesecih po pravnomočno končanem sporu.

4. oddelek: OBVEZNOSTI KUPCA

1. odsek: PLAČILO KUPNINE

Čas in kraj plačila

496. člen

(1) Kupec mora plačati kupnino ob času in v kraju, ki sta določena v pogodbi.

(2) Če ni dogovorjeno ali običajno drugače, je treba kupnino plačati ob izročitvi v kraju, kjer se izroča stvar.

(3) Če kupnine ni treba plačati ob izročitvi, jo je treba plačati v prodajalčevem prebivališču oziroma sedežu.

Obresti pri prodaji na kredit

497. člen

Če daje na kredit prodana stvar plodove ali kakšne druge koristi, dolguje kupec obresti od tedaj, ko mu je bila izročena, ne glede na to, ali je kupnina zapadla v plačilo ali ne.

Plačilo kupnine pri zaporednih dobavah

498. člen

(1) Pri zaporednih dobavah mora kupec plačati kupnino za vsako dobavo takrat, ko jo prevzame, razen če je dogovorjeno ali če izhaja iz okoliščin posla kaj drugega.

(2) Če je dal kupec prodajalcu v pogodbi z zaporednimi dobavami predujem, se prve dobave zaračunajo iz predujma, razen če ni bilo dogovorjeno kaj drugega.

2. odsek: PREVZEM STVARI

499. člen

(1) Prevzem stvari sestoji iz dejanj, ki so potrebna, da bi bila izročitev možna, in iz tega, da kupec stvari odnese.

(2) Če kupec brez utemeljenega razloga noče prevzeti stvari, katere izročitev mu je bila na dogovorjen ali običajen način pravočasno ponujena, sme prodajalec odstopiti od pogodbe, če utemeljeno dvomi, da mu bo kupec plačal kupnino.

5. oddelek: OBVEZNOST HRAMBE STVARI ZA SOPOGODBENIKA

Primeri obvezne hrambe

500. člen

(1) Če je nevarnost zaradi kupčeve zamude prešla nanj, preden mu je bila stvar izročena, mora prodajalec stvar hraniti kot dober gospodarstvenik oziroma kot dober gospodar in v ta namen ustrezno ukrepati.

(2) To velja tudi za kupca, če mu je bila stvar izročena, pa jo želi vrniti prodajalcu, bodisi zato, ker je odstopil od pogodbe, bodisi zato, ker je namesto nje zahteval drugo stvar.

(3) Tako v prvem kot v drugem primeru ima pogodbenik, ki mora ukreniti potrebno za ohranitev stvari, pravico do povračila za ohranitev potrebnih stroškov.

Če kupec noče sprejeti poslane stvari

501. člen

Če kupec noče sprejeti stvari, ki mu je bila poslana v namembni kraj in tam dana na razpolago, jo mora prevzeti za prodajalca, če ta v namembnem kraju ni navzoč in tudi nima tam koga drugega, ki bi jo zanj prevzel, toda pod pogojem, da mu je to mogoče brez plačila kupnine in brez večjih nevšečnosti ali pretiranih stroškov.

Pravice stranke, ki je dolžna hraniti stvar

502. člen

Pogodbena stranka, ki je po prejšnjih določbah dolžna ukreniti potrebno za ohranitev stvari, jo lahko pod pogoji in s posledicami, navedenimi v določbah tega zakonika o položitvi pri sodišču in o prodaji dolgovane stvari, položi pri sodišču, izroči v hrambo komu drugemu ali pa proda na račun druge stranke.

6. oddelek: POVRNITEV ŠKODE V PRIMERU, ČE SE PRODAJNA POGODBA RAZDRE**Splošno pravilo****503. člen**

Če je bila prodajna pogodba razdrta zaradi tega, ker je en pogodbenik prekršil pogodbo, ima druga stranka pravico do povračila škode, ki jo zaradi tega trpi, po splošnih pravilih o povrnitvi škode, nastale s kršitvijo pogodbe.

Če ima stvar dnevno ceno**504. člen**

(1) Če je bila pogodba razdrta zaradi tega, ker je en pogodbenik prekršil pogodbo, stvar pa ima dnevno ceno, lahko druga stranka zahteva razliko med kupnino, ki je bila določena v pogodbi, in dnevno ceno na dan, ko je bila pogodba razdrta, na trgu kraja, v katerem je bil opravljen posel.

(2) Če na trgu kraja, v katerem je bil opravljen posel, ni dnevne cene, se za izračun povračila vzame dnevna cena na trgu, ki ga v danem primeru lahko nadomesti, tej ceni pa je treba prišteti razliko v prevoznih stroških.

Če so stvari prodane ali kupljene zaradi kritja**505. člen**

(1) Če je predmet prodaje neka količina po vrsti določenih stvari, pa ena stranka ne izpolni pravočasno svoje obveznosti, jih sme druga stranka prodati oziroma kupiti zaradi kritja ter zahtevati razliko med kupnino, ki je bila določena v pogodbi, in kupnino pri kritni prodaji oziroma kritnem kupu.

(2) Prodaja oziroma kup zaradi kritja morata biti opravljena v primernem roku in na primeren način.

(3) O nameravani prodaji oziroma nameravanem kupu mora upnik obvestiti dolžnika.

Povrnitev druge škode**506. člen**

Poleg pravice do povračila škode po pravilih iz prejšnjih členov ima pogodbi zvesta stranka tudi pravico do povračila morebitne večje škode.

7. oddelek: PRIMERI PRODAJE S POSEBNIMI DOGOVORI**1. odsek: PREDKUPNA PRAVICA****Pojem****507. člen**

S pogodbenim določilom o predkupni pravici se lastnik stvari (prodajalec) zavezuje, da bo predkupnega upravičenca obvestil o nameravani prodaji stvari določeni osebi ter o pogojih te prodaje ter mu ponudil, naj jo on kupi pod enakimi pogoji.

Rok za pravico in za plačilo kupnine**508. člen**

(1) Predkupni upravičenec mora v 30 dneh po prejemu lastnikovega obvestila o nameravani prodaji na zanesljiv na-

čin obvestiti prodajalca o svoji odločitvi, da bo izkoristil svojo predkupno pravico.

(2) Hkrati z izjavo, da kupuje stvar, mora plačati kupnino, določeno v lastnikovem obvestilu o nameravani prodaji, ali jo položiti pri sodišču.

(3) Če je lastnik v pogojih za prodajo navedel določen rok za plačilo kupnine, lahko predkupni upravičenec izkoristi ta rok le, če da zadostno zavarovanje.

Možnost dedovanja in odtujitve**509. člen**

Predkupne pravice ni mogoče odtujiti in podedovati, če zakon ne določa drugače.

Pri prisilni javni dražbi**510. člen**

(1) Pri prisilni javni dražbi se predkupni upravičenec ne more sklicevati na svojo predkupno pravico.

(2) Vendar lahko predkupni upravičenec, čigar predkupna pravica je vpisana v javni knjigi, zahteva razveljavitev dražbe, če ni bil nanjo posebej povabljen.

Trajanje predkupne pravice**511. člen**

(1) Predkupna pravica preneha s potekom časa, ki je določen s pogodbo.

(2) Če čas trajanja ni določen, predkupna pravica preneha s potekom petih let od sklenitve pogodbe.

Če je bil opravljen prenos lastnine, ne da bi bil o tem obveščen predkupni upravičenec**512. člen**

(1) Če je prodajalec prodal stvar in prenesel lastnino na tretjega, ne da bi o tem obvestil predkupnega upravičenca, in če je bila tretjemu znana ali mu ni mogla ostati neznana predkupna pravica upravičenca, lahko ta v šestih mesecih, šteto od dne, ko je zvedel za prodajno pogodbo, zahteva, da se pogodba razveljavi in stvar pod enakimi pogoji prodaja njemu.

(2) Če je prodajalec napačno obvestil predkupnega upravičenca o pogojih za prodajo tretjemu in je bilo tretjemu to znano ali mu ni moglo ostati neznano, začne teči ta šestmesečni rok od dne, ko je predkupni upravičenec izvedel za prave pogodbene pogoje.

(3) Upravičenec preneha v vsakem primeru po petih letih od prenosa lastnine stvari na tretjega.

Zakonita predkupna pravica**513. člen**

(1) Določene osebe imajo lahko predkupno pravico po zakonu.

(2) Trajanje zakonite predkupne pravice ni omejeno.

(3) Pravila o pogodbeni predkupni pravici se smiselno uporabljajo tudi za zakonito predkupno pravico, če za posamezen primer zakon ne določa drugače.

2. odsek: KUP NA POSKUŠNJO**Pojem****514. člen**

(1) Če je dogovorjeno, da vzame kupec stvar pod pogojem, da jo preizkusi in ugotovi, ali ustreza njegovim že-

am, mora v roku, ki je določen v pogodbi, oziroma v običajnem roku, sicer pa v primernem roku, ki mu ga določi prodajalec, obvestiti prodajalca, ali ostaja pri pogodbi ali ne; sicer se šteje, da je od nje odstopil.

(2) Če pa je bila stvar izročena kupcu na poskušnjo do določenega roka, pa je ta ne vrne nemudoma po izteku roka ali ne izjavi prodajalcu, da odstopa od pogodbe, se šteje, da je ostal pri njej.

Objektivna poskušnja

515. člen

Če je bila poskušnja dogovorjena zato, da bi bilo ugotovljeno, ali ima stvar določeno lastnost oziroma ali je primerna za določeno rabo, tedaj obstanek pogodbe ni odvisen od kupčevega preudarka, temveč od tega, ali ima stvar zares te lastnosti oziroma ali je primerna za določeno rabo.

Nevarnost

516. člen

Nevarnost naključnega uničenja ali poškodovanja stvari, ki je bila kupcu izročena na poskušnjo, trpi prodajalec do kupčeve izjave, da ostaja pri pogodbi, oziroma do izteka roka, ko mu je bil kupec dolžan stvar vrniti.

Kup po pregledu oziroma s pridržkom poskusa

517. člen

Določbe o kupu na poskušnjo se smiselno uporabljajo za kup po pregledu in za kup s pridržkom poskusa.

3. odsek: PRODAJA PO VZORCU ALI MODELU

518. člen

(1) Pri prodaji po vzorcu ali modelu odgovarja prodajalec, če stvar, ki jo je izročil kupcu, ne ustreza vzorcu ali modelu, kadar gre za gospodarsko pogodbo, po predpisih o odgovornosti prodajalca za stvarne napake stvari, v drugih primerih pa po predpisih o odgovornosti za neizpolnitev obveznosti.

(2) Vendar prodajalec ne odgovarja za neustreznost, če je vzorec oziroma model pokazal kupcu le zato, da bi ga obvestil in da bi ta približno ugotovil lastnost stvari, ne da bi bil pri tem obljubil ustreznost.

4. odsek: PRODAJA S SPECIFIKACIJO

Prodaja s specifikacijo

519. člen

(1) Če je v pogodbi kupcu pridržana pravica, da pozneje določi obliko, mero ali kakšne druge podrobnosti stvari, kupec pa tega ne stori do dogovorjenega dne ali do preteka primernega roka, šteto od prodajalčeve zahteve, naj to stori, lahko prodajalec odstopi od pogodbe ali pa opravi to specifikacijo glede na tisto, kar mu je znano o kupčevih potrebah.

(2) Če opravi specifikacijo sam prodajalec, mora obvestiti kupca o njenih podrobnostih ter mu določiti primeren rok, da sam določi drugačno.

(3) Če kupec ne izrabi te možnosti, je obvezna specifikacija, ki jo je napravil prodajalec.

5. odsek: PRODAJA Z LASTNINSKIM PRIDRŽKOM

Pogoji

520. člen

(1) Prodajalec določene premične stvari si lahko s posebnim pogodbenim določilom pridrži lastninsko pravico tudi potem, ko stvar izroči kupcu, vse dotlej, dokler kupec ne plača vse kupnine.

(2) Pridržek pravice učinkuje nasproti kupčevim upnikom le, če je bil podpis kupca na pogodbi, ki vsebuje določilo o pridržku lastninske pravice notarsko overjen pred kupčevim stečajem ali pred rubežem stvari.

(3) Na stvareh, o katerih se vodijo posebne javne knjige, si je mogoče pridržati lastninsko pravico le, če tako določajo predpisi o ureditvi in vodenju teh knjig.

Nevarnost

521. člen

Nevarnost naključnega uničenja ali poškodovanja stvari trpi kupec od takrat, ko mu je stvar izročena.

6. odsek: PRODAJA NA OBROKE

Pojem

522. člen

S pogodbo o prodaji na obroke se prodajalec zavezuje, da bo kupcu izročil določeno premično stvar, še preden mu bo kupnina popolnoma izplačana, kupec pa se zavezuje, da jo bo odplačal v obrokih v določenih časovnih presledkih.

Oblika pogodbe

523. člen

Pogodba o prodaji na obroke mora biti sestavljena v pisni obliki.

Bistvene sestavine pogodbe

524. člen

V pogodbeni listini morajo biti poleg stvari in njene cene pri prodaji za gotovino, navedeni: skupen znesek vseh obročnih odplačil, všteti tudi tisto, kar je bilo plačano ob sklenitvi pogodbe, znesek posameznih obrokov, njihovo število ter njihovi roki.

Odstop od pogodbe in zahteva za popolno plačilo kupnine

525. člen

(1) Prodajalec lahko odstopi od pogodbe, če pride kupec v zamudo z začetnim obrokom.

(2) Po plačilu začetnega obroka lahko prodajalec odstopi od pogodbe, če pride kupec v zamudo z najmanj dvema zaporednima obrokom, ki pomenita najmanj osmi-
no kupnine.

(3) Izjemoma lahko prodajalec odstopi od pogodbe, če pride kupec v zamudo le z enim obrokom, kadar za plačilo kupnine niso predvideni več kot štirje obroki.

(4) V primerih iz drugega in tretjega odstavka tega člena lahko prodajalec, namesto da bi odstopil od pogodbe, zahteva od kupca, da plača ves ostanek kupnine, vendar mu mora pred tem pustiti dodaten petnajstdnevni rok.

(2) Veljavna je poravnava o premoženjskih posledicah kaznivega dejanja.

(3) Predmet poravnave ne morejo biti spori, ki se tičejo statusnih razmerij.

Uporaba določb o dvestranskih pogodbah

1054. člen

(1) Za pogodbo o poravnavi veljajo splošne določbe o dvestranskih pogodbah, če ni zanje določeno kaj drugega.

(2) Če pogodbeniki pod imenom poravnave opravijo kakšen drug posel, se za njihova razmerja ne uporabljajo določbe zakona, ki veljajo za poravnavo, temveč tiste, ki veljajo za dejansko opravljeni posel.

Čezmerno prikrajšanje

1055. člen

Zaradi čezmernega prikrajšanja se ne more zahtevati razveljavitev poravnave.

Učinek poravnave nasproti porokom in zastaviteljem

1056. člen

(1) Če je s poravnavo izvršena prenovitev obveznosti, je porok prost odgovornosti za njeno izpolnitev, preneha pa tudi zastava, ki jo je dal kdo tretji.

(2) Sicer pa ostaneta porok in tretji, ki je zastavil svojo stvar, še nadalje v zavezi; njuna odgovornost se s poravnavo lahko zmanjša, ne pa tudi poveča, razen če se s poravnavo strinjata.

(3) Če dolжник s poravnavo pripozna sporno terjatev, obdrži porok in zastavitelj pravico uveljavljati proti upniku ugovore, katerim se je dolжник s poravnavo odpovedal.

Poravnava o poslu, ki ga je mogoče razveljaviti

1057. člen

(1) Veljavna je poravnava o pravnem poslu, katerega razveljavitev je mogla zahtevati ena stranka, če je ob sklenitvi poravnave vedela za to možnost.

(2) Vendar pa je nična poravnava o ničnem pravnem poslu, tudi če sta pogodbenika vedela za ničnost in jo hotela s poravnavo odpraviti.

Ničnost poravnave

1058. člen

(1) Poravnava je nična, če temelji na zmotnem prepričanju obeh pogodbenikov, da obstaja pravno razmerje, ki ga v resnici ni, in če brez tega zmotnega prepričanja med njima ne bi bilo niti spora niti negotovosti.

(2) To velja tudi, če se zmotno prepričanje pogodbenikov nanaša na navadna dejstva.

(3) Odpoved pravici do uveljavljanja ničnosti nima pravnega učinka in se tisto, kar je bilo dano na račun izpolnitve obveznosti iz takšne poravnave, lahko zahteva nazaj.

Ničnost določila poravnave

1059. člen

Določila poravnave pomenijo celoto, zato je celotna poravnava nična, če je nično posamezno določilo, razen če se iz same poravnave vidi, da je sestavljena iz neodvisnih delov.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Uporaba tega zakonika

1060. člen

Določbe tega zakonika se ne uporabljajo za obligacijska razmerja, ki so nastala pred uveljavitvijo tega zakonika.

Prenehanje veljavnosti in uporabe drugih predpisov

1061. člen

(1) Z dnem uveljavitve tega zakonika nehajo veljati:

– členi 106 do 122 zakona o dedovanju (Uradni list SRS, št. 15/76 in 23/78) ter Uradni list RS, št. 13/94 – ZN, 40/94 – odločba US, 82/94 – ZN, 117/2000 – odločba US in 67/2001),

– 6. člen zakona o predpisani obrestni meri zamudnih obresti in temeljni obrestni meri (Uradni list RS, št. 45/95),

– 5. točka 47. člena zakona o notariatu (Uradni list RS, št. 13/94, 48/94, 82/94 in 41/95).

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona se preneha uporabljati zakon o obligacijskih razmerjih (Uradni list SFRJ, št. 29/78, 39/85 in 57/89) razen določb poglavja XXVIII (členi 966 do 996), poglavja XXXI (členi 1035 do 1046), poglavja XXXII (členi 1047 do 1051), poglavja XXXIII (členi 1052 do 1060), poglavja XXXIV (členi 1061 do 1064), poglavja XXXV (členi 1065 do 1068), poglavja XXXVI (členi 1069 do 1071), poglavja XXXVII (členi 1072 do 1082), poglavja XXXVIII (členi 1083 do 1087), poglavja XXXIX (člen 1088), ki se do izdaje ustreznih predpisov še naprej smiselno uporabljajo kot republiški predpis.

(3) Ob uveljavitvi tega zakonika je poseben zakon po drugem odstavku 378. člena tega zakonika zakon o predpisani obrestni meri zamudnih obresti in temeljni obrestni meri (Uradni list RS, št. 45/95).

Uveljavitev tega zakonika

1062. člen

Ta zakonik začne veljati 1. januarja 2002.

Št. 310-09/91-1/12

Ljubljana, dne 3. oktobra 2001.

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Borut Pahor l. r.